

e-manet

“Birçok tanık önünde benden işittiğin sözleri, başkalarına da öğretmeye yeterli olacak güvenilir kişilere EMANET ET.” 2. Tim. 2:2

Sayı 3 ♦ Ekim – Aralık 2003 ♦ üç aylık ücretsiz e-posta dergisi

içindekiler:

DÜŞÜNCE

Li-Derkenar: “Ruhsal Önderin Övgü Sınavı” (Chuck Faroe)	2
Dünya Görüşü: Korku Yaşama Karşısıdır, Ölüme Yaklaşıdır (Çiğdem Özbek).....	3
Ahlak Bilimi: Hıristiyanların Savaşa Yaklaşımı (James Glass)	6

KİTAP

Galatyalılar Serisi: Galatyalılar 1:6-10 (İhsan Özbek)	8
Yorum Var: Vaatleri Kendimize Mal Eden Yorum – 1 (Eski Antlaşma) (Ken Wiest).....	10
Bir Türk Teolojisine Doğru: Neden Bir Türk Teolojisi? (Ziya Meral).....	11
Kısaca: Eski Antlaşma'nın Ölüm Anlayışı (Derek Kidner).....	12

TARİH

Dönüm Noktası Serisi: “Şizofrenik bir İsa mı?” (Mark Noll)	13
--	----

HİZMET

Müjdeleme Öğütleri (Larry Moyer).....	15
Ruhsal Danışmanın Danışmanı: Sonu Gelmeyen Kutsallık Arayışında Verilmesi Gereken Kararlar (Ed Welch)	15
Neden Yazmayalım ki? (Soner Tufan).....	16

KAYNAK

Kutsal Kitap'ın Türkçe Çevirisi – 2 (Ali Şimşek).....	17
---	----

Hayır, *e-manet* e-posta dergisi tarihe karışmadı. Derginin ikinci sayısı 15 Mayıs 2003'te çıktı. Ancak o sıralarda yaşanan ciddi internet yavaşlaması nedeniyle, ikinci sayı dergiyi almak isteyen herkese ulaşmış olmayabilir. Yaz sayısına gelince...çıkmadı. “Dergi niçin gelmiyor?” veya “Neden bana göndermiyorsunuz?” diye arayarak soranların ilgisi için minnettarız. Derginin bu sayısının bütün okuyucularımıza yararlı ve yapıcı olacağı duasıyla, gecikme için de özür diliyoruz.

Ta Haziran ayında, ikinci sayının çıkışından kısa süre sonra, sayın Zinkoo Han adlı bir kardeşimizden son derece yüreklenirici bir mesaj aldık. Mesajında bu kardeş şöyle yazdı: “Öncelikle çalışmanız için sizi kutluyorum. Bir eleştiri getirmek istiyorum. Son sayınızda “İznik Konseyi: Noel Baba Neredeyse Ankara'ya Gelmişti” başlıklı yazıda, Arius'u İskenderiye piskoposu ve Athanasius'u piskopos yardımcısı olarak tanıttınız. Ancak, benim bildiğim kadarıyla Arius piskopos değildi. Bir papaz (presbiter) idi. Athanasius ise bir diyakon idi. İznik Konseyi'nden sonra piskoposluğa getirilecekti.” Bu hatayı düzelterek derginin kalitesini artırdığı için, bu kardeşe yürekten teşekkür ederiz!

e-manet Türkiye'de hazırlanarak Türk kilise önderlerine ücretsiz olarak gönderilen üç aylık e-posta Kutsal Kitap ve tanrıbilim dergisidir. *e-manet*, 2. Timoteos 2:2'deki sürecin gerçekleşmesine araç olmayı amaçlamaktadır. Yarının önderlerini donatacak olan bugünkü Türk kilise önderlerinin donatılmasına katkıda bulunmak istiyoruz.

Bu derginin iki ana hedefi var: **olgunlaşma ve hizmet**.

Dergide benimsenen iki temel değer de var: **üstün nitelikli içerik ve okuyucuların yararı**.

Kilise önderlerinin eleştirel düşünme, düşüncelerini net bir biçimde belirtme ve farklı görüşleri sevgide hoşgörmekle birlikte Kutsal Yazılar'a göre değerlendirme kapasitelerini geliştirmeleri can alıcı önem taşır. Bu derginin böyle bir gelişim sürecine yarayacak yapıcı bir ortam sağlayacağını umuyoruz. *e-manet*'in yararlı olması için tepkileriniz, istekleriniz ve eleştirilerinizi bildirmeniz gerekecektir. Bunları e-manet@mail.com adresiyle iletebilirsiniz.

“Ruhsal Önderin Övgü Sınavı”

Sokaklarımızda sıkça rastlanan bir durum var: Bir lokantayı, “Meşhur Falanca Lokantası” diye ilan eden bir levha olur. Hiç merak etmediniz mi? Madem lokanta meşhurdur – yani, herkesçe iyi tanınır – herkese, “meşhur” olduğunu anlatmaya ne gerek var?

Nükteli bir söz var: “kerameti kendinden menkuldür.” Bir kişinin hakikaten kerameti varsa, bu durum zaten kendine dikkat çeker, dillerde dolaşır. Ama ya kerametini yayan tek kişi “ermiş” kişi olursa...? Sanırım “ermiş” olmanın püf noktası, kendisi için reklâm yapmaya gerek duymamak olur! Övgü söz konusu olduğunda, inisiyatif erdemlerimizi fark eden diğer kişilerden gelmelidir. Nitekim, Süleyman “*Seni kendi ağzın değil, başkaları övsün, Kendi dudakların değil, yabancı övsün*” diyor (Özd. 27:2).

Çağdaş psikologlar ve ruhsal danışmanlara göre, davranışlarımızı yönlendiren en güçlü güdülerden birisi, önemli sayılma arzusudur. Derinliklerimizde, saygın olarak tanınmaya susamışızdır. Bu yüzdendir ki, övülmeye bayılırız. Doğal olarak da övünmeye eğilimliyiz. Böylece, farkında olmasak dahi, kendini “meşhur” ilan eden bir lokanta veya kendi kerametine reklâm yapan “ermiş” bir kişide olduğu gibi, gülünç duruma düşebiliriz.

İnsanlarca övülmeye düşkün olursak, gülünç olmaktan öte, ruhsal tehlikeye maruz kalabiliriz. Önderlik örneğimiz olan Rab İsa Mesih, bu konuda çok kesin konuştu: “*İnsanlardan övgü kabul etmiyorum*” dedi (Yu. 5:41). Burada “övgü” olarak çevrilen kelimenin temel anlamı, “görkem” veya “yücelik”tir. Bir Kutsal Kitap uzmanı “övgü” ile “görkem” kavramlarının arasındaki bağlantıyı şöyle anlattı: Esasında görkem, “Tanrı’nın kendini ifşa ettirmesinin görünür göstergesidir (Çıkış 33:22) veya Tanrı halkını kurtarmaya kalktığında, o halkın ‘yüce’ durumunu tarif eder (Yeşaya 60:1). Böylece Rab’bin huzuru yaşanan tapınaktaki herkesin ‘Görkem!’ diye bağırması şaşılacak şey değildir (Mez. 29:9) – ki bu durum görkem kelimesinin neden bazen “övgü” anlamına geldiğini gösterir (D.A. Carson, *John*, s. 128). Gerçek anlamda, tek görkemli varlık Tanrı’nın kendisidir. Bu açıdan da insanların “görkemi,” yani övülecek yönleri, Tanrı’nın görkeminin bir yansıması olmak zorundadır.

Esas anlamda görkem – onur ve övgü – ne kendimizden, ne de diğer insanlardan kaynaklanır. İsa Mesih bile, “*Eğer ben kendimi yüceltirsem, yüceliğim hiçtir. Beni yücelten... Babam’dur*” dedi (Yu. 8:54). Tanrı’nın varlığı ve takdirinden kaynaklanmayan onur ve övgü bir “hiç”tir – gerçek değeri yoktur.

Farz edelim ki bir toplumda hayali bir ekonomi – gerçek varlığı olmayan, görünmez, hem ürünler, hem de paralar – var. Bu toplumdaki insanlar gerçek olmayan ürünleri ve paraları elde etmek için ticaret yapıyorlar. Alışveriş yapıyor, borsalar kuruyor, hatta birbirinden alıyor ve gasp ediyorlar, birbirini dolandırıyorlar. Ama bütün bu alışverişlerin gerçek dünyada hiç bir esası veya değeri yoktur. Bunlar için ne denebilir? En azından, “Bunların ruh hali iyi değil – gerçeklikten kopmuşlar!” denir.

Ama insanlar kendi aralarında “övgü ticareti” yaptıklarında, bu alışverişin gerçek dünyada – yani, Tanrı’nın Egemenliği’nde – hiç bir esası veya değeri yoktur. Övgü avı kendi içinde ruhsal gerçeklikten kopma tehlikesini barındırır. İnsanların takdirini Tanrı’nınkinden daha çok önemsemek imansızlıktır. Nitekim İsa, Yahudi önderlere, “*Birbirinizden övgüler kabul ediyor, ama tek olan Tanrı’nın övgüsünü kazanmaya çalışmıyorsunuz. Bu durumda nasıl iman edebilirsiniz?*” (Yu. 5:44) dedi.

Rab’be sunduğumuz hizmet nedeniyle övgü aldığımızda sevinebiliriz. Ama sınıdığımızın farkında olmalıyız. Süleyman’ın dediği gibi, “*Altın ocakta, gümüş potada sınanır, İnsansa aldığı övgüyle sınanır*” (Özd. 27:21). Kendi adımıza mı seviniyoruz, yoksa Rab’bin yüceliği bizden yansıdığı için mi? Aldığımız övgüler neden hizmet ettiğimizi ortaya çıkaran ciddi bir sınavdır. ♦ (Chuck Faroe)

Dünya Görüşü: Korku Yaşama Karşıdır, Ölümeye Yaklaştırır

Çiğdem Özbek

“Sevgide korku yoktur. Tersine, yetkin sevgi korkuyu siler atar. Çünkü korku işkencedir (Korku, cezalandırılma düşüncesinden doğar). Korkan kişi sevgide yetkin kılınmamıştır” (1. Yu 4:18).

Bu ayetlere baktığımda, yetkin sevgi sözcüklerinin baş harflerinin büyük yazılmadığına şaşıyorum. Yetkin sevgi üzerine düşündüğümde doğrudan Tanrı’yı anlamamam olanaksız çünkü. Bir şey, ancak kendisiyse yeterince yetkin olur. Böylece “Tanrı sevgidir” ayetinden yola çıkarak bu ayeti şöyle de okuyabiliriz: Tanrı korkuyu siler atar.

Yetkin sevgiyle büyümemiş olan bizler korkuyla çok erken yaşlarda tanışıyoruz. Var olmaya, kendimizi ve çevremizi tanımaya başladığımız o ilk ve en yalın yaşadığımız yıllarda, bize karşı yapılan sevgisiz her eylem, sevgiyle sarmalanmamış her bir azar, ya da ihtiyacımız olduğunda bir türlü bulamadığımız her sevgi eylemi, bizi korkuyla tanıştırır. Elbette korkumuzun kökleri ve yaralarımız hakkında yazılacak bir çok şey vardır ve bunlar bambaşka bir yazının konusu olabilir. Ancak, Tanrı sevgiyse, Şeytan da korkudur. Yetkin sevgi, korkuyu siler atar. Tanrı Oğlu İsa Mesih, çarmıhta Şeytan’ı ve Korkuyu yenmiştir.

Bana öyle geliyor ki bütün korkularımızın temelinde yatan yaşama, var olma korkusudur. Bizler çoğu kez yaşamaktan korkarız çünkü yaşamak demek, gözle görülmek, fark edilmek, eylemde bulunmak, sonuçlarıyla karşılaşmak, beğenilmek ya da beğenilmemek, başarılı ya da başarısız olmak, demektir. Kimimiz bunu göze almaktan ölesiye korkar. Nice potansiyeli olan insanlara bakarsınız, boş boş oturmaktalar. Ne yetenekli insanlar vardır, sadece korktukları için yeteneklerini ortaya seremezler, ne kendileri ne de diğer insanlar onların yeteneklerinin ortaya koyacağı güzelliklerden faydalanabilir. Akıllara durgunluk verecek derecede güzel, anlamlı ve dünyayı değiştirebilecek hayalleri olan insanlar vardır. Bunları gerçekleştirmek için hiçbir zaman harekete geçmediklerinden bir gün hayalleri de ölür.

Yaşamak, bir yer kaplamak, verimli olmak demektir. Bunun bedeli vardır. Korkular bizi Yaşam’dan ayırır, Ölüm’e yaklaştırır.

Var olmayı hiç birimiz seçmedik. Eskiden, üniversite yıllarımda bunu söylerken boşluktan gelip boşluğa gitmekte olduğumu sandığımdan bu ifadeyle birlikte derin bir hüznü de taşırdım. Sanki sonsuz bir ait olmama duygusu. Derin bir yalnızlık ve başa çıkmak için kuvvetli bir “ben” tutkusu. Amaçsızlığa teslim edilmiş dünyanın son derece farkında olan biriydim. Sanırım yaşamımı Mesih aracılığıyla Tanrı’nın varlığına teslim ettiğimden bu yana hiç aynı kelimelerle düşünmemiştim. Evet var olmayı hiç birimiz seçmedik, hatta var olmamızı anne babalarımız bile seçmedi. Tanrı’ya övgüler olsun her birimiz, kendisini Ben Ben Olan’ım. Ben Ben’im ya da başka bir deyişle ben Var Olan’ım diyen Sonsuz Baba’nın iradesiyle, isteğiyle ve seçimiyle yaşama geldik, yaratıldık ve var olduk. Var oluşumuz ne bir tesadüf, ne Tanrı’nın bir “sıradaki kadınla erkeğin sıradaki hücreleri birleşsin” emriyle ortaya çıktı. Her birimiz özenle, belirli amaçlar için belirli zamanda belirli karakter özellikleriyle belirli anne babalara belirli şartlar içinde dünyaya getirildik. (Mez. 139:13-17) Yetkin Sevgi olan Tanrı istediği için Yaşayan Varlık olduk. Yaşama gelişimiz bir Sevgi eylemiydi.

Elbette, yukarıda da değindiğim gibi, birçoğumuz bunu bilmedik, söyledilerse de anlamadık. Daha çocukluğumuzdan sevgiyle tamamlanıp yetkinleşmek üzere yaratılmış olan bizler, yaşamın elimizden alındığına, yaşama hakkımız olmadığına inandık. Buna basit bir şekilde, sevmeyi bilmeyen ebeveynlerin, öğretmenlerin ya da toptan aracılıklarıyla dünyayı ve kendimizi anlayacağımız “büyüklerin” diyelim hataları, günahları neden oldu. Bu doğrudur. Ancak bunun arkasında, bu dünyanın egemeni olan Şeytan’ın bizi yaşamdan soğutma, bizi Tanrı’nın amaçlarından yıldırma planı yer almaktadır. O’nun amacı, yakıp yok etmektir (Yu. 8:44; 1. Pet. 5:8).

Bizler, çarmıhta yerimize ölen Mesih aracılığıyla sadece suçlarımızın başına kavuşmadık. Aynı zamanda yaratılış amacımızın gerçekleşmesine de kavuştuk. Yeteneklerimizin ve potansiyelimizin gerçekleşebilmesi için, özgür olmak için de kurtulduk. Kişinin önce İsa’nın ölümüne ve dirilişine iman etmesi, böylece ona yaşam veren Yaratıcısıyla ilişkisinin yeniden kurulması gerekir.

Böylelikle Tanrı ona Yok Eden’in yok ettiklerini geri verecek, iki kat fazlasıyla onu kutsayacaktır. Gökte onun için yapılan şölende anılan, sadece onun o an kurtulmuş olması değildir. Dahası, Tanrı’nın dünyanın yaratılışından önce o kişi için ve o kişi aracılığıyla dünya için planladıklarının bir potansiyel olmaktan çıkıp, yaşanabilmesi, ürün verebilmesi ve kendisini, çevresini dünyayı değiştirebilmesi için artık kapalı olan kapının aralandığının sevincidir. Bir kişi yeniden doğmuştur! İlk yaratılış amaçlarını gerçekleştirebilsin diye! Yaratıcısı olan Tanrı’ya yücelik versin diye!

Tanrı'nın sadece ve sadece ona, ona özgü niteliklerle verdiği armağanları kullanarak Mesih'in bedenini geliştirsin, kaybolanlara kurtuluş yolunu göstereceğini diye!

Korkmasın, yetkin sevgide kendini yeniden bulsun diye.

Var olmak artık bunu anlatır bize. Varoluşumuz artık amaçsızlığa teslim edilmiş bu fani dünyada derme çatma bilgiler ve sezgilerle kendimize uydurduğumuz, acılar, hayal kırıklıkları ve başarısızlıklarla bezenmiş tanımlardan tamamen bağımsızdır. Mesih'te var oluşumuz artık yeni yaşamdır. Işığımız İsa, rehberimiz Kutsal Ruh'tur. Artık kendimizden ya da bu fani dünyadan çok daha güvenilir bir yere dayanırız. İşte bu yüzden, ölümden yaşama geçtiğimiz için, Yaşam Kaynağı Tanrı bizi çağırır. Bize bir hizmet, bir iş verir. Bize uygun armağanlarını verir. Yaşam amacımızı gerçekleştirebilmemiz için bizi bir yere yollaması ya da bir yerden getirmesi gerekiyordur. Kimimizin yazmayı, kimimizin okumayı, kimimizin konuşmayı, kimimizin susmayı öğrenmesi gerekir. Bakarsınız en suskun kişinin karşısına hep konuşma olanakları çıkar.

Bir örnek verelim: Çocuk bir aileye doğar. Parlak bir zekaya sahip olan bu çocuk erken yaşta konuşmaya, kendini diğer çocuklardan belirgin bir şekilde ayıracak kadar iyi ifade etmektedir. Zaman geçer çocuk büyümektedir. Ve ailede sorunlar da. Şiddetli geçimsiz bir ailede anne de baba da çocuğu birbirleri hakkında, sorunların nedenleri ve sonuçları, annenin ya da babanın payı konusunda sıkıştırma ve konuşurma alışkanlığını geliştirir. Çocuğun zihni sürekli nasıl kimseyi kırmadan, haksızlık etmeden, haksızlığa uğramadan, annenin ya da babanın sevgisini kaybetmeden konuşacağıyla meşguldür. Ve hata, hatayla birlikte bedeli kaçınılmazdır. Çocuk giderek iki kişi arasındaki varlığından öyle ezilir ki susmayı seçer. Bedeline katlanmaktansa susmak iyidir. Hırsız, çocuğun yeteneklerini, başarısını, özgürlüğünü çalmıştır. Korku, çocuğun iç varlığına yapışır. Giderek öğretmeni soru sorduğunda da tedirgindir. Hata yaptığında alacağı tepkiden, hatasının sonuçlarından, korkar. Arkadaşlarının alayından korkar. Öğretmeninden korkar. İnsandan korkar, kendini sıradan bir şekilde insanların arasında ifade edemez olur. Korku, cezalandırılma düşüncesinden doğar.

Tanıdığım bir başka bir kişi Rab'deki hizmetinin bir parçası olarak yazmaya çağırıldığına inanıyordu. İsteği de vardı ancak yazma süreci çok zordu. Öyle ki, çocukluğundan üniversite yıllarına kadar hiçbir yazılı dönem ödevini yapmamıştı. Bir gün bu zorlu yazma sürecini "işkence" olarak tanımladı. "Tanrım neden beni bu kadar zorluyorsun? Başka, daha kolay bir şey yapamaz mıydım?" Hepimiz buna benzer başka tanıklıklar da duymuşuzdur. İşkence olan yaptığımız iş değil, onu yapmakta zorlanmamıza neden olan korkudur. Korku Şeytan'dandır ve etkisiz kılmayı hedefler.

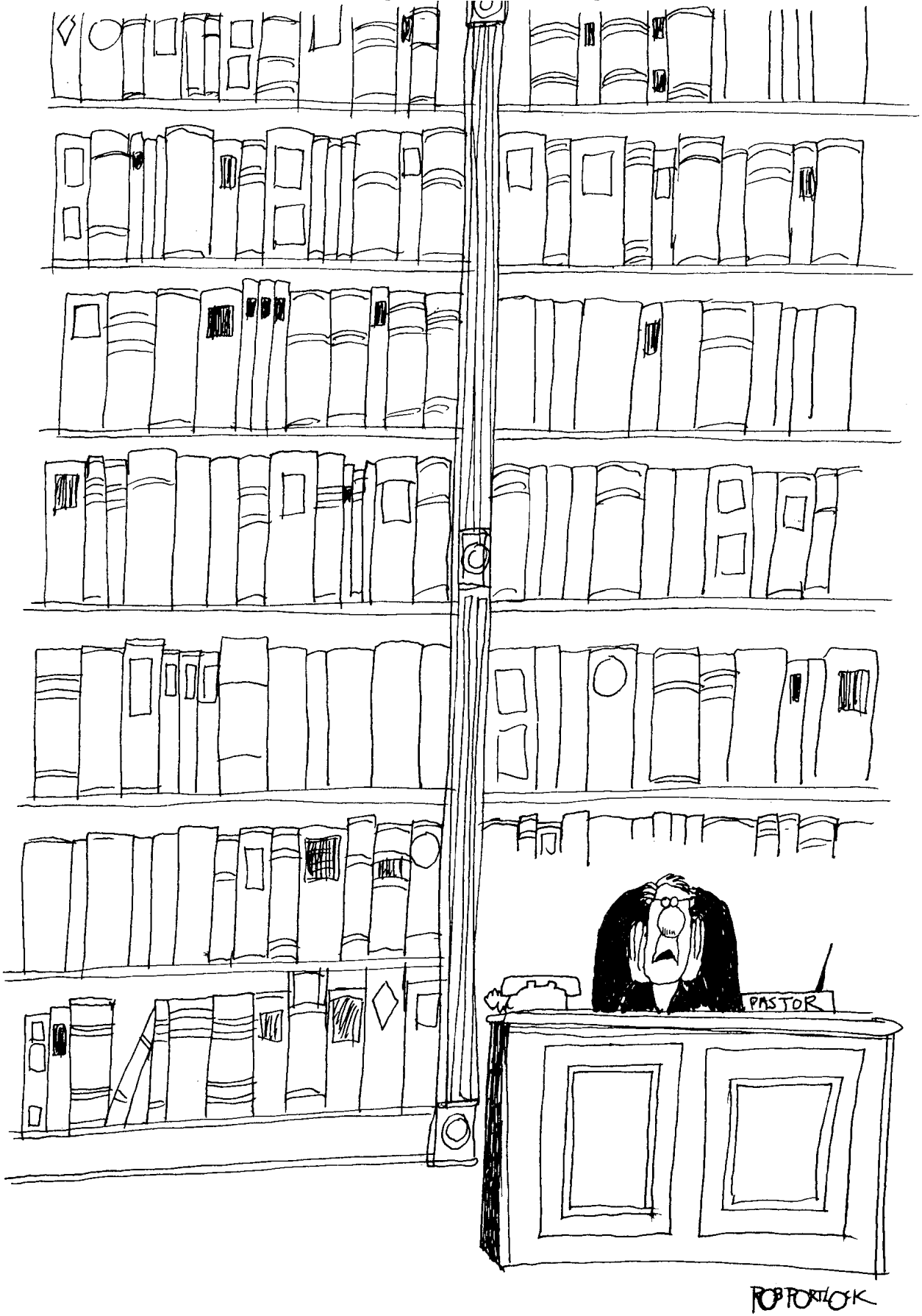
Şeytan, korku silahını kullanarak kişiyi yaşamın üç alanında etkisiz hale getirmek ister. Kişisel yaşamımız, kilise yaşamımız ve mahva giden dünyaya tanıklığımız.

Tanrı'nın ailesindeki birçok kişinin İsa'nın açıkça yapmasını istediği şeyleri yapmaktan, çağırdığı hizmete başlamaktan, verdiği armağanları kullanmaktan, vazgeçmesini istediği alışkanlıkları bırakmaktan korktuğunu, bu nedenle de harekete geçmediğini görüyoruz. Aslında hepimizin yaşamında az ya da çok var bunlar. Biz, yaratılış amacımızı dolu dolu yerine getirmedikçe, bol yaşama sahip olduğumuza yüreğimizde daha az inanıyoruz. Korkuya yapıştığımızdan, yaşama yapışamıyoruz.

Korkan kişi kendini ya da yapacağı işi gereğinden fazla önemser. Başarısızlığa, diğerlerine oranla daha az tahammülü vardır. İnsanların kişiliği, hizmeti, yetenekleri hakkındaki düşüncelerine fazla önem verir. Bunların nedenleri olabilir ve Rab'den kendimize, yaşama ve bizim bu yaşamdaki değer ve yerimize ilişkin yeni bir anlayışa ihtiyacımız vardır. Korku gururla kardeşlerdir. Kişi, başarısız, yetersiz, anlamsız olmayayım diye kendini ancak mükemmel işlere yakıştırır. Korkunun kurbanıyken gururun kölesi olabiliriz. Bu da koşullar içinde efendimiz olan Şeytan'a mükemmel bir şekilde hizmet eder.

Sıradan olmayı kabullendikçe, hatalı olmayı sindirebildikçe, örnek olarak alçakgönüllü hizmetkar olan İsa'yı aldıkça, çok daha özgür olacağız. Yetkin Sevgi'nin, önümüze çıkan her alanda korkuyu alt edebileceğine iman, O'nun bizde ve bizim aracılığımızla yapacağı güzel şeylere olan ümit ve tüm günahımızı ve yetersizliğimizi örten sevgiye bağlanarak yaşayabiliriz.

Son olarak İsa sanki hepimize şöyle diyor gibidir: İman ettiğin gün sana yeni bir kapı aralandı. O kapıyı ardına kadar açabilirsin. Karşıdaki kalabalıktan, senden çok iyi ya da çok kötü insanlardan korkma. Çok başarılı ya da çok başarısız insanlara bakma. Bir gün inecek, bir gün çıkacaksın. Bazen utanacak, yerin dibine geçecek, ertesi gün zaferle ayağa kalkacaksın. Düşman çelme takacak sen, "sevinme ey düşmanım, düşsem de kalkarım" (Mika 7:8) diyeceksin. Mayanı bilecek, kendini tanıyacak, yüceltme göz dikmeyeceksin. Ama sende ve senin aracılığınla yaptıklarına hayretle, hayranlıkla bakacaksın. Düşeceksin, kalkacaksın, ama Tanrıyla yaşayacak, O'nun iradesine göre, O'nun istediği şekilde var olacaksın. Var olmaktan, yaşamaktan korkmayacaksın! ♦

"Vaaz için hiç bir konu bulamıyorum..."

Ahlak Bilimi: Hıristiyanların Savaşa Yaklaşımı

James M. Glass¹

Demirperde'nin çöküşü ve Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle dünya yeni bir ilişkiler dönemine girdi. Değişen dinsel, ekonomik, demografik ve askeri dinamiklerin her biri, Samuel Huntington'un, "medeniyetler çatışması"² diye özetlediği oluşumun ortaya çıkmasına katkıda bulundu. İslamın etkisi gün geçtikçe artıyor; hem sayısal hem de politik yönden. Ne var ki, hala ortak bir güç merkezinden yoksun. Batı ekonomileri düşüşe geçiyor; bu da bazı ülkelerin dünyadaki ağırlığını azaltıyor. Öte yandan askeri teknolojiye ilerleme, özellikle duyarlı silahların geliştirilmesiyle askeri taktikler, gelişigüzel bombardımanlardan ve 2.Dünya Savaşı'ndaki gibi nükleer silahların kullanımından uzaklaşıp noktasal hedeflerin havalandırma bacasından içeri dalan lazer güdümlü, zaman ayarlı, video kontrollü silahlara geçişi ifade eden köklü değişimleri gündeme getirmiştir. Gelişen yeni düzenin sürekli değişen bu dinamiği, Hıristiyanları, askeri çatışmaların ve özellikle Hıristiyanların savaşa katılmalarının ahlaki sonuçlarını ciddiye almaya zorlamaktadır.

Tarih boyunca Hıristiyanlar savaşa ilişkin değişik görüşler sergiledi. Kilisenin ilk dönemlerinde Hıristiyanlar birçok nedenden ötürü askerlik hizmetinden uzak kalmışlardır. Sevgiyle öldürme arasında ciddi bir uyumsuzluk olduğunu görmekle kalmadılar, askerlik hizmetinin o dönemde imparatora puta taparlık derecesinde bir bağlılık yemini gerektirdiğini ve askerlik hizmetinin zorunlu olmadığını da gördüler.³ Hıristiyanlığa dönen bir çok asker, ordudaki hizmetlerini yürütmekte güçlük çektiler. Hıristiyanların bu kaygılarını gidermek için Hippolytus, "Hıristiyanlara insan öldürmemeleri gerektiği öğretilmeli; bu yöndeki emirlere uymamalı ve bağlılık yemini etmemelidirler."⁴

Konstantin'in Hıristiyanlığı devlet dini olarak ilan ettiği 4.yüzyıla gelindiğinde çok şey değişmişti. Kilise ve devlet, temelde birleşmişti; imparatorluk, dış tehditler sonucu yıkılma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Artık Hıristiyanların orduda hizmet etmesi kabul edilebilir bir uygulama haline gelmişti.⁵ Bu ortamda "Adil Savaş" teorisi doğdu. Teori, savaşı haklı görmek yerine adaletin denetimi altına almayı öngörüyordu. Hippo piskoposu Augustine, Kuzey Afrika'daki Roma ordusuna komuta eden generalin, "Ordumu savaşa mı süreyim, yoksa manastıra mı çekileyim?" diye sorması üzerine şu cevabı verir: "Savaş, ancak bir saldırı varsa uygundur; barışı yeniden kurmak ve adaleti sağlamak için yapılmalıdır; yasal bir yönetimin kararıyla başlatılmalı ve Hıristiyan sevgisiyle motive edilmelidir."⁶ 13. Yüzyılda Aqinolu Thomas, bu üç noktayı yeniden ele alıyor:

Bir savaşın haklı bir savaş olabilmesi için üç şey gerekli. Birincisi, yetkili bir yönetimin kararıdır. Savaş ilan etmek, özel bireylerin işi değildir; çünkü birey, savaş açmaktansa, kendinden üstün olanların makamını kullanarak zararlarını telafi etme yoluna gidebilir. Ortak menfaatlerin korunması sorumluluğu yönetimde olanlara verildiğine göre, kentin, krallığın ya da kendilerine teslim edilen bölgenin menfaatlerini korumak onların görevidir. Bu ortak menfaatleri iç huzursuzluklara karşı korumak için kılıca başvurmak onlar için nasıl yasalysa; örneğin Elçi Pavlus'un Romalılar'a Mektup adlı kitabında belirttiği gibi, kötülük yapanları cezalandırmak görevleriyse, (Rom. 13:4) "Yönetim, senin iyiliğin için Tanrı'ya hizmet etmektedir. Ama kötülük yaparsan, kork! Yönetim kılıcı boş yere taşımıyor; kötülük yapanın üzerine Tanrı'nın gazabını salan ölç alıcı olarak Tanrı'ya hizmet ediyor" dış düşmanlara karşı da kılıca başvurmak onların işidir.

İkincisi, haklı bir neden olmalıdır; birilerine saldırılacaksa, o birilerinin işlediği suçtan ötürü saldırıyı hak etmelidir. Bu nedenle Augustine diyor ki (Questions in Hept., qu. x, super Jos.), "Haklı savaş, yanlışlıkların intikamını almaktır; vatandaşları tarafından yapılan yanlışlıkları telafi etmeyi reddeden bir ulusun ya da ülkenin cezalandırılmasıdır; ya da vatandaşların haksızca ele geçirdikleri malı geri vermeyi reddetmelerinin cezasıdır."

Üçüncüsü, savaşçıların niyeti doğru olmalıdır; iyinin egemen olmasını amaç edinmelidirler, ya da kötülüğü önlemelidirler. Bu yüzden Augustine şöyle diyor (De Verb. Dom. [*bu alıntı Aziz Augustine'nin kitaplarında bulunmuyor, ama Can. Apud. Caus. Xxiii, qu. 1]): "Gerçek din, istila ya da zulüm niyeti taşımayan, ama barışı güvence altına almak, kötülük yapanları cezalandırmak ve iyiyi yüceltmek amacını taşıyan savaşları, barışçıl savaşlar olarak görür." Savaş yasal bir yönetim tarafından ve haklı bir nedenle ilan edilmiş olabilir; ama kötü niyetlilerin elinde haksız ve yasa dışı bir savaşa dönüşebilir. Bu nedenle Augustine diyor ki (Contra Faust. Xxii, 74), "Zarar verme hırsı, intikam almaya susamak, barış karşıtı ve merhametsiz bir ruh, başkaldırı ateşi, iktidar şehveti ve bunun gibi şeyler, bütün bunlar savaşta haklı biçimde mahkum edilir."⁷

Uygun bir yönetimin ahlaki değerlerine, haklı bir nedene ve doğru niyete ek olarak, tarafları değerlendirerek adaleti sağlama kapasitesi gibi başka ölçütler de eklenmiştir (Bir anlaşmazlıkta kim doğru kim yanlış, haksızlığa uğrayanla haksızlık eden açıkça belli mi?), en son çare kavramı (uzlaşma için gerekli tüm yollar denendi mi, artık son çare askeri güce başvurmak mı), orantılılık (saldırgan ülkenin siyasal düzenine, ekonomisine ve alt yapısına verilecek zarar, savaşın olumlu sonuçlarını aşıyor mu, masum insanların hayatı ve malı zarar görecektir mi?), ve başarı olasılığı. “Savaşa gitme kararı, en iyi durumda bile, savaş bittiğinde her şeyin daha iyi, insanların daha mutlu ve daha özgür olacağını uman çaresiz bir kumardır.”⁸

“Adil Savaş” kavramının merkezinde, Pavlus’un Romalılar’a Mektubu’nun 13:1-4 ayetlerinde sivil yönetimle ilgili tasviri vardır: *“Herkes, baştaki yönetime bağlı olsun. Çünkü Tanrı’dan olmayan yönetim yoktur. Var olanlar Tanrı tarafından kurulmuştur. Bu nedenle, yönetime karşı direnen, Tanrı buyruğuna karşı gelmiş olur. Karşı gelenler yargılanır. İyilik edenler değil, kötülük edenler yöneticilerden korkmalıdır. Yönetimden korkmamak ister misin, öyleyse iyi olanı yap, yönetimin övgüsünü kazanırsın. Çünkü yönetim, senin iyiliğin için Tanrı’ya hizmet etmektedir. Ama kötü olanı yaparsan, kork! Yönetim, kılıcı boş yere taşımıyor; kötülük yapanın üzerine Tanrı’nın gazabını salan öç alıcı olarak Tanrı’ya hizmet ediyor.”*⁹

Tanrı, toplumun düzenini sağlamak için önderlerin yetkilerini kullanmalarına müsaade eder. Kötülüğün intikamını almak ve barışı sağlamak için silaha başvurmamak, Tanrı’nın belirleyip siyasal makama oturttuğu kişilerin yasal sorumluluğudur. Siyasal önderliği belirleyen Tanrı’ya itaat eden düzenli uygar toplumların üyeleri olarak Hıristiyanların, kötülüğü cezalandırmaya ve barışı sağlamaya yardım ve katkı sorumlulukları vardır.

Ana Hıristiyan mezheplerinin son yıllarda Adil Savaş teorisini kabul ettiklerini çeşitli biçimlerde ifade etmiş olmalarına rağmen,¹⁰ hükümetlerin bu yoldaki girişimlerine yeşil ışık yakmak ya da katkıda bulunmak, tüm Hıristiyanları temsil eden bir tutum olduğu söylenemez. Bunun temel nedeni, İsa’nın, Dağdaki Vaaz’ında ön plana çıkan sevgi konusundaki bağlayıcı öğretisidir. Anabaptistler tarafından 16. yüzyılda kaleme alınan Schleithem İnanç Bildirgesi, görüş farklılıklarını en iyi biçimde açıklıyor:

Kılıcın Tanrı tarafından onaylanması, İsa’nın mükemmelliği dışında olmuştur. Kılıç, kötüyü cezalandırıp öldürüyor, iyiyi savunup koruyor. Kutsal Yasa’ya göre kılıç, kötülerin cezalandırılması ve öldürülmesi içindir; aynı kılıç şimdi de dünyasal yargıçlar tarafından kullanılıyor.

...İsa’nın bizlerden ne beklediğini bilmeyen birçokları şunu sorabilir: “Hıristiyanlar kılıcı, iyiyi savunup korumak için mi kötüye karşı kullanır/kullanmalı, yoksa sevgi uğruna mı kullanmalı?”

Yanıtımız ittifakla şudur: Mesih, "Bana gelin, boyunduruğumu yüklenin ve benden öğrenin" diye buyurur. Çünkü kendisi yumuşak huylu ve alçak gönüllüdür; bu sayede onda huzur buluruz. Başka bir olayda, İsa, zinada yakalanan putperest bir kadının Babası’nın yasasına göre taşlanması için izin vermedi (ama yine de diyor ki, “Babamın bana buyurduğu her şeyi yerine getiriyorum”), ama merhamet, bağışlama ve uyarıyla, bir daha günah işlememesini söyledi...

Sonuç olarak, şu noktalardan ötürü bir Hıristiyan’ın yargıç görevi yapmasının uygun olmadığı görülecektir: Hükümetlerin yargıçlığı, benliğe, bedene göredir; ama Hıristiyan’ın yargıçlığı Ruh’a göredir. Dünyasal yargıçların evi ve konutu bu dünyadadır; ama Hıristiyan’ınki göklerde. Onların vatandaşlığı bu dünyaya aittir; Hıristiyan’ınkiyse cennete aittir. Anlaşmazlıklarını ve savaşlarının silahları dünyasaldır ve ancak bedene etki eder; ama Hıristiyan’ınki ruhsaldır ve Şeytanın kalelerini yerle bir eder. Dünyasallar çelik ve demirle silahlanmışlardır; ama Hıristiyanlar Tanrı’nın zırhıyla, gerçekle, doğruluk ve adaletle, barışla, imanla, kurtuluş ve Tanrı’nın Sözü’yle silahlanmışlardır.¹¹

Kutsal Yazılar, karşıt iki presten söz ediyor: Biri "Barış Prensi"dir, diğeri ise "çekişme ve karışıklık" prensidir. "Hıristiyanlara düşmanlarını sevmeleri, kendilerin zulüm edenlere iyilik yapmaları, paltolarını alana gömleklerini de vermeleri, sağ yanaklarına vurulduğunda sol yanaklarını dönmeleri buyruluyor.¹² Bunlara ek olarak, bir inanlının, uğruna Mesih’in öldüğü insanları öldürmesi düşünülemez bile.

Bütün bunlara rağmen tutarlı olmak için kendimizi basitçe toplumdan ve toplumun kötülüklerinden soyutlamak yerine, ruhsal ortamdaki savaşımızı yapmak için bize verilen ruhsal silahları toplumla paylaşmamız gerekir. Hıristiyan’ın dünyayı değiştirmesi ve savaş durumunu ortadan kaldırmasının yolu, Mesih’in sevgisini ve kurtuluş müjdesini etkin biçimde ve iyi niyetle paylaşmaktan geçer. Gerekirse, dirilişe olan imanımızın kanıtı olarak yaşamımızı bile gözden çıkarmalıyız. “Böyle bir yaklaşımın bugünkü dünyada geçerli olup olmayacağı sorusuna

İsa, yaşamak zorunda olmadığımızı gösterdi; ölebiliriz. Bazen, hayatta kalmak yerine ölürsek, dünyayı zenginleştirmek adına daha çok şey yapmış oluruz. Birilerinin acı çekip çekmemesi gerektiği sorusunu temel alarak savaş sorusunu yanıtlayamayız. Elbette ki birileri şu veya bu şekilde acı çekecek. Soru, hangi acıyı tercih edeceğimizle ilgilidir: Savaşın yol açtığı acı mı, sevginin yol açtığı acı mı?”¹³

Bu iki seçenektan birini seçmek kolay iş değildir. Her seçeneğin hem Kutsal Kitap'tan hem de mantıktan kaynaklanan zorlayıcı yanları var. Her görüşü tatmin edecek bir 'Altın Yol' yok gibi.

Dünya Savaşı'ndan sonra, Aziz George Birleşik Özgür Kilisesi'nin önderi John Kelman, 1919 yıllarında Yale Üniversitesi'nde vaaz vermek üzerine Lyman Beecher derslerini verdi. Savaş sonrası Almanya'sını yeniden inşa etmenin zorluklarını kabul ederek dedi ki, "...Tanrı'nın lütfu sayesinde galipleriz; ama galiplerden de üstün olmalıyız. Galiplerden ne kadar üstün olmamız gerektiğini yavaş yavaş anlamaya başlıyoruz. Eğer zafer, nihai amacımız olsaydı, kör bir çılgınlığın intikamıyla Prusyalılaştırılacaktık. Öyle zafer söz konusu olsaydı, Prusya'yı fiziksel olarak fethederdik ama Prusya bizi ruhsal yönden fethedecekti. Zaferimizi ancak sevgiyle değerli ve kalıcı kılabiliriz; çünkü önümüze konan fırsata layık olabilmemizin şartı sevgidir.¹⁴ Sevgiye olan bu çağrı görmezlikten geldiği için daha kanlı ve gaddar ikinci savaşı gördük.

Savaşa karşı takınacağımız tavra bakmaksızın, Pavlus'un Roma'daki inananlara söylediği sözlere geri dönmeliyiz: Kötülüğe karşı en iyi yanıt sevgidir – bu bazen saldırgan bir ulusa karşı uyarıcı bir adaletin sergilenmesi olabilir; bazen de her şeyi Tanrı'nın nihai adaletine bırakarak öbür yanağı dönmek şeklinde olabilir. İnsan yönümüz genelde intikam almamıza pek engel olmak istemez; düşmanlarımızdan nefret etmemize karşı koymaz! Düşmanlarımız sevmemizi kesinlikle istemez. Ama Tanrı'nın Sözü açıktır: “Kötülükten nefret edin, iyiliğe sarılın.” “Kötülüğe kötülükle karşılık vermeyin; bunu Tanrı'nın gazabına bırakın.” “Kötülüğe yenilmeyin; ama kötülüğü iyilikle yenin.”

İncil'in gücünü yaşamlarımıza yansıtmak, yitik ve gün be gün yozlaşan (ölen) bir dünyanın önünde bizi sürekli bekleyen bir zorluktur. ♦ (Çev.: Ali Şimşek)

Galatyalılar Serisi¹⁵

İhsan Özbek

Galatyalılar 1:1-2:21

B. Galatyalılar 1:6-10

Metnin Teması

Mesih'in Müjdesi dışında müjde yoktur.

Metnin Kitaptaki Konumu

Mektubun ana konusu hemen bu paragrafta ele alınmaya başlıyor ve ikinci bölümün sonuna dek açıklanıyor. Yahudi Yasası'nın uygulanmasını öğreten kişiler Pavlus'un Galatya'da kurduğu topluluklarla (Elç 13:1-14:22) ilişki kurmuşlardı. Bir kişinin **tam anlamıyla** Hıristiyan olabilmesi, ya da Yeni Antlaşma'da Tanrı'nın seçtiği yeni halkına katılabilmesi için sünnet edilmesi gerektiğini söylüyorlardı. Sünnet, Musa'nın Yasası bildirilmeden çok önce İbrahim'le yapılan antlaşmada bu antlaşmayı benimsenin işareti olarak buyrulmuştu.

(Yar. 17:9-14). Yahudiliği vurgulayan sahte öğretmenler sünnet işaretinin bir devamlılık getirdiğini ve insanları Eski Antlaşma vaatlerine bağladığını söylüyorlardı. Pavlus vaatlerin tam olarak lütuf yoluyla alındığını vurguladı.

Bu paragrafta (1:6-10) Pavlus'un sözleri yine eleştirel bir üsluptadır. Galatyalılar'ın en azından bir bölümü sahte öğretmenlerin görüşlerini benimsemiştir. Pavlus için bu tutumun anlamı yalnızca müjdenin terk edilmesi değil, aynı zamanda Mesih'ten de uzaklaşılmasıdır. Pavlus kendi bildirdiği ve Galatyalılar'ın daha önce işittiği Müjde'den başka bir Müjde olmadığını söyler. Müjde olarak sunulan diğer bütün öğretiler çarpıtmadır, sahtedir. Başka bir Müjde'yi bildiren kişilerin, melek bile olsalar “lanetlenmesi” çok güçlü bir ifadedir.. Müjde'den başka öğretiler sunanların amaçlarının da kötü olduğu (dördüncü bölümde de inceleneceği gibi, insanların arasını açmak vb.) açıktır.

Ayetlerin İncelenmesi

1:6 Pavlus genellikle mektuplarına bir şükran sözü ile başlar. Topluluk içindeki sorunlarıyla ünlenen Korint için bile bu doğrudur (1Ko 1:4-7). Ancak Galatyalılar'a yazdığı mektupta şükran ifadeleri yoktur. Pavlus'un mektubunu okuyan Galatyalılar, "şaşıyorum" sözünden onun üzülmediğini ve belki de kızdığını anlamışlardır. Bu üzüntünün nedeni, onları Mesih'in lütfuyla çağıran Tanrı'yı "bırakmaları" ve geri "dönmeleri"dir. Yaptıkları değişik bir Tanrıbilimsel görüşü benimsemek değil, Tanrı'dan ayrılmaktır. Tanrı lütufla onları çağırmişti ama Galatyalılar lütfun yerine Yasa'yı seçerek Tanrı'yı reddetmiş oldular. "Değişik bir müjde" olarak söz edilen lütfun yerine Yasa'yı koyan öğretidir.

Pavlus'un bu denli kızmasının nedenlerinin biri de "böylesine çarçabuk" görüş değiştirmeleridir. İman etmelerinin üzerinden çok uzun bir süre geçmemişken, sahte öğretmenlerin görüşlerini benimsemeleri Pavlus'u üzmüştür. Aslında insanları bekleyen bir sonsuzluk olduğu düşünülürse Mesih'in Müjdesi'ne ne zaman sırt çevrilirse çevrilsin "çarçabuk"tur, şartıctır.

1:7 Aslında bu sahte öğreti "müjde" olarak anılmaya da layık değildir. İnanlının yönelebileceği "başka bir müjde yoktur". Kurtuluş sağlayan Müjde tektir. Sahte öğretmenler inanlıların "akıllarını karıştırmak" istemekteydiler. Bunu yapmak için kullandıkları yöntem ise "Mesih'in Müjdesini çarpıtmaktır". Bu çarpıtmanın yöntemi, daha sonraki ayetleri incelerken göreceğimiz gibi, sünnet benzeri Yahudi uygulamaları, bazı yiyeceklerden uzak durma gibi eylemlerle inanlının Eski Antlaşma vaatlerine kavuşabileceği görüşlerinin öğretilmesiydi. Hıristiyanlar, Yahudi dindarları gibi yaşamaya özendirilmekteydi.

1:8 Sorun öğretisi veren kişinin kim olduğu değildir. Sahte öğretisi veren kişi Pavlus ya da bir melek bile olsa kabul edilmemesi gerekir. Konu bir meleğin yanlış öğretisi verip vermeyeceği değildir ama yine de inanlılar Şeytan'ın kendisine "ışık meleği" süsü verebileceği konusunda uyarılmışlardır. Aynı zamanda sahte öğretmenler de kendilerine "doğruluğun hizmetkarları" süsü verebilir (2Ko 11:13-15). Müjde öğreten kişinin kişisel ürünü değil, Mesih'indir. Herkes duyduğu vaazı, aldığı öğretisi Mesih'in Müjdesi'ne göre sınamalı ve uygun olanı benimsemelidir.

"Lanet olsun ona!" sözü okuyucuya biraz ağır gelebilir. Yine de bu söz duruma son derece uygundur. Sözcük köken anlamıyla "Tanrı'nın gazabına terk edilme"yi ya da "Tanrı'nın kullanımı için ayrılmayı" (Eski Antlaşma'da İbranice *herem*, Lev 27:28-29; Yas 13:17; Yşu 6:17-18; 7:11-15) anlatır. Mesih'in Müjdesini çarpıtanlar yargıyla karşılaşacaklardır ve Galatyalılar bu öğretiden vazgeçmelidirler. Pavlus aynı sözcüğü hem bir sonraki ayette, hem de 1Ko 16:22 ayetinde de kullanmıştır: "Rab'bi sevmeyene lanet olsun!" Mesih'i

sevmeyenler, O'nun Müjdesini çarpıtanlar Tanrı yargısının altında kalacaklardır. Bu durumun ağırlığı anlaşılmalıdır. Eski Antlaşma'da Tanrı'nın sözlerini çarpıtanların cezasının ölüm olduğu anımsanmalıdır (Yas 13:5; 18:20)

1:9 Pavlus Galatyalılar'ın konunun ciddiyetini, ağırlığını tam olarak anladığından kuşkusu vardır. Bu nedenle "lanet" sözünü yineler. Amacı durumun önemini tekrar tekrar vurgulamaktır. Bu ayetle bir önceki kıyaslanacak olursa "size bildirdiğimiz" sözü yerine burada "kabul ettiğiniz", "ister biz, ister .. bir melek" sözü yerine de "bir kimse" ifadesi kullanılmıştır. Böylece konunun Galatyalılar özelinde değerlendirilmesi gereğinin altı çizilmiştir.

1:10 Pavlus bu sahte öğretmenler tarafından "insanların onayını arayan", "insanları hoşnut etmeye çalışan" biri olarak suçlanmış olmalı. Ancak Pavlus önceki ayetlerde yaptığı çıkışın ve insanlarla tartışmak pahasına Mesih'in Müjdesini savunmasının bu suçlamaların tersini gösterdiğini söylemektedir. Pavlus insanları hoşnut etmeye çalışan bir politikacı değil, "Mesih'in kulu"dur. İnsanları hoşnut etmeye çalışsaydı Yasa'yı tutar, Ferisi gibi davranırdı. Aynı anda ikisi birden olmak olası değildir. Roma toplumunda bir kölenin yalnız bir efendisi olurdu. "Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez" (Mat 6:24).

UYGULAMA

- 1. Nasıl yaşıyorsunuz?** İsa Mesih'le ilgili bildiriye ilk duyduğunuzda O'nun sizin için özel bir anlamı vardı. Yalnızlığınızı gidermişti, günahlarınızdan kurtarmıştı, acılarınızı üstlenmişti... Birçoğumuzun Mesih'e bağlanmamızı sağlayan bir ilk neden vardır. Peki bu noktalarda hala Mesih'in yaptıklarını sürdürmesine izin veriyor musunuz?
- 2. Nasıl yaşıyorsunuz?** Müjde sizin için hala aynı ölçüde önemli mi? Yoksa başka bir efendi mi buldunuz? Para, cinsellik, sevgili, eğlence günümüzde Tanrı'nın yerine geçmeye çalışan "efendiler"dir. Mesih'i kabul ettiğiniz gibi yaşayın.
- 3. Neler öğreniyorsunuz?** Birçoğumuz çok tembeliz; dinlediğimiz dersleri, vaazları birkaç dakikada unutuyor önemsemiyoruz. Acaba onlar Kutsal Kitap'a uygun mu? Onların doğruluğunu sınamak kilise önderlerimiz kadar bizim de görevimiz. Onları sınayacak kadar Kutsal Kitap bilmek için çaba gösteriyor muyuz? Duyduğunuz hatalı öğretileri sevgiyle ve uygun bir zamanda düzeltiyor musunuz?
- 4. Neler öğretiyorsunuz?** Ben "sahte öğretmen değilim" güvencesi altında çalışmadan, uğraşmadan, kulaktan dolma bilgilerle ders verenlerden, vaaz edenlerden misiniz? "Sağlam öğretilere uygun olanı öğret"iyor musunuz (Tit 2:1) yoksa emin olmadığımız konularda sallanan bir zeminde mi konuşuyorsunuz?♦

Vaatleri Kendimize Mal Eden Yorum - 1 (Eski Antlaşma)

Kutsal Kitap'taki vaatler, Tanrı'nın halkı için özel bir anlam taşır. Tanrı, her şeye egemen, cömert ve tümüyle sadıktır. Böyle bir Tanrı'nın insanlara vaatte bulunması ve bu vaatleri yerine getirmesi harikulade bir şeydir.

Ancak Kutsal Kitap'taki vaatler konusunda sorunlar da olabilir. Bazen vaatlerin başlangıçtaki anlam ve içeriğini unuturuz; bize ait olmayan bu vaatlerin bize verildiğini kabul ederiz. Kutsal Yazılar'ın herhangi bir bölümünü yorumlarken – vaat içeren metinler dahil – şu soruları sormamız gerekir:

Yazarın amacı neydi? Yorum yaparken ana soru asla, “Bu bölüm benim için ne anlama geliyor?” değildir. Ana soru, “Tanrı'dan esinlenmiş olan yazar (örneğin Musa, Yeşaya, Yuhanna, Pavlus v.s) yazdıklarıyla ne demek istiyor?” olmalıdır.

Bölümden anladıklarım, bölümün içeriğine uyuyor mu? Paragraftaki, bölümdeki ve nihayet metnin ait olduğu kitaptaki düşünce akışıyla uyuyor mu?

Metnin ilk muhatapları kimdi? İlk okuyuculara verilen mesaj neydi? Kimlerdi bu ilk okuyucular? Nerede yaşıyorlardı, durumları nasıldı?

Bir bölümden çıkardığımız anlam – vaatler dahil – o bölümün ilk muhataplarının çıkardığı anlamdan farklı olamaz.

Örnek olarak, Hıristiyanların kendilerine mal etmekten hoşlandıkları iki Eski Antlaşma vaadine bakalım:

Yeremya 29:11 (“Çünkü sizin için düşündüğüm tasarıları biliyorum” diyor RAB. “Kötü tasarılar değil, size mutlu bir gelecek sağlayan esenlik tasarıları bunlar”) ayetindeki bu vaat, çok kez bireylere ilişkin kesin ve iyi tasarıları açıklamak için kullanılır. Başkalarını sıkıntılı durumlarda gelecek konusunda teşvik etmek için de kullanılır.

Ama bu ayetleri böyle kullanmanın birkaç sakıncası var. Konu İsrail’le ilgilidir. Bölümün muhatapları, sürgündeki İsraililerdir. Hem o günkü durumlarını hem de geleceklerini merak ediyorlardı. Yeremya açıkça “geleceği” ve “umudu”, 70 yıl sonra Kutsal topraklara gerçekleşecek dönüşe bağlıyor (bkz. ayet 14). Bunu kendimize mal etmek için ne kadar istekli olursak olalım, bu vaat doğrudan bizimle ilgili değildir.

Aynı şey 2. Tarihler 7:14 için söylenebilir (“adıyla çağrılan halkım alçakgönüllülüğü takınır, bana yönelip dua eder, kötü yollarından dönerse, gökten onları duyacağım, günahlarını bağışlayıp ülkelerini sağlığa kavuşturacağım”). İsrail’e verilen bir vaattir bu. İçeriği, (bkz. ayet 13) Tanrı'nın, itaat etmeyenlerin başına getireceği belalarla ilgilidir (kuraklık, veba, hastalıklar) ve insanların bu uyarıya kulak vermesini istiyor (alçakgönüllülük, itiraf, dua). İyileştirilecek ülke, İsrail’dir. Söz konusu olan iyileştirme, kuraklığın, vebanın, salgın hastalıkların sona erdirilmesidir. Kiliseye, Tanrı'nın bereketlerine kavuştuğu ülke için dua etmesini salık veren türden bir vaat değildir. Bu vaat doğrudan bizimle ilgili değildir.

Peki, Eski Antlaşma'da bulunan bu tür vaatlerin bizler için teşvik edici bir yanı yok mu? Elbette vardır. Ancak bu teşvik, vaatlerin doğrudan bizimle ilgili olmalarından kaynaklanmıyor. Buna karşılık, bu vaatler Tanrımızı daha iyi tanımamıza yardım ediyor ve O'nun karakteri hakkında öğrendiklerimizle teşvik oluyoruz.

Bu tür vaatler Tanrı'nın iyiliğini, bilgeliğini, sadakatini ve her şeye egemen olduğunu açıklar. Yeremya 29:11'i bir kez daha hatırlayalım. Bu özel durumda Tanrı'nın iyiliğini ve bilgeliğini görüyoruz –halkından anlamadıkları şeyleri yapmalarını isterken bile; örneğin, onları tutsak eden Babil için dua etmek gibi. Aynı zamanda Tanrı'nın her şeye egemen mutlak, güzel gücünü de görürüz. Tanrı, aklına estiği gibi, gelişigüzel hareket etmiyor; ama halkını geleceğiyle ilgili topyekün bir planı vardır. Gelecekte, çok yıllar sonra, olacıklara dair vaatlerde bulunur ve olayların gelişmesini öylesine düzenler ki, vaatleri yerine gelir. Belki de en önemlisi, Tanrı'nın, sözüne ne kadar sadık olduğunu öğreniriz. Verdiği vaatleri gerçekleştireceğinden emin olabiliriz.

Böylece birçok Eski Antlaşma vaadi doğrudan ve sahiplenmemiz için bize verilmemiş olsa bile, bizler için büyük bir teşvik kaynağıdır. Tanrımızın sözüne ne kadar sadık olduğunu bu sayede öğreniriz. ♦

(Ken Wiest; Çev: Ali Şimşek)

ÖNSÖZ

Makalenin daha ilk başında bir şeyi açıkça belirtmeliyim. Elinizde tuttuğunuz makale tüm bildikleri ve öğrenmesi gerektikleriyle insan ürünüdür. Yine bir insan ürününü ilahi bir üründen ayıran özellik ilkinin hata içerme oranının yüksek oluşudur. Bu makaledeki kişisel fikirlerim, yıllardır üzerinde düşündüğüm konuları ilk kez kağıda dökmemden kaynaklanmaktadır. Üzerinde konuştuğum bir çok konuda direkt çözümler üretmek yerine, amacım sorulması gereken sorulara dikkat çekmektir. Umarım siz okuyucularda aynı içtenlikle bu yolculukta bana katılırsınız.

I. NEDEN BİR TÜRK TEOLOJİSİ?

Belki de geçen yüzyıl içinde müjdeleme çalışmalarında kilise olmayan yerlerde kilise kurma kavramlarında görülen en büyük devrim 'yerli kilise' (indigenous church) kavramı ve uygulamasıdır. Yerli bir kilisenin üç ögesi vardır; kendi yönetimi, kendi maddi kaynağı, kendi müjdeleme etkinliği. Uzun vadede Mesih inancının olmadığı yerlerde yabancı müjdeleme faaliyetleri ile kurulan her kilisenin ulaşmaya çalışması gereken amaç bu olmalıdır. Kendi yerel önderleri olmalı, yurt dışından gelen maddi destekle değil de kendi kaynaklarıyla devam edebilmeli ve kendi ulusuna kendisi etkin bir şekilde müjde mesajını iletmek görevini üstlenmelidir. Bu da zamanla yabancı misyon gruplarının anne baba rolünden, danışman rolüne sonra da ortak rolüne geçmesi demektir. Yerel Kilise kavramı Türk kilisesinin de amacı olmalıdır. Fakat bir kilisenin yukarıda sayılan üç ögeye sahip olsa bile hala tam anlamıyla yerel bir kilise olduğu anlamına gelmez. Dünyanın bir çok yerinde, özellikle üçüncü dünya ülkelerinde kilisenin tam anlamıyla yerel olabilmesi için bunların ötesinde daha başka şeylere ihtiyacı olduğu fikri etkinlik kazanmaktadır. Bu üç öge sadece organize yapıda bir kiliseyi yerel ilan etmektedir. Ancak bir kilise tüm bunlara sahip olsa bile, hala kendi kültürüne yabancı kalabilir. En önemlisi Mesih inancı yerel topluluğun üstünde bir beden bol elbise olarak kalabilir ve toplumun en derinlerini etkileyen ve değişiklik getiren bir faktör olmadan varlığını devam ettirebilir. Bir çok yerde bu tarz bir sorunla karşılaşmamız bizleri müjde mesajını en etkin bir şekilde iletmemiz ve yerel kültürde Mesih inancının tam anlamıyla sağlıklı olarak yaşanabilmesine çalışmamız gerektiğini göstermiştir. Bu soruna cevap olarak doğan 'uygunlaştırma' (contextualization) kavramı bizim için önemli bir gelişmedir. Uygunlaştırma; *Müjde mesajının sözde ve yaşam tarzında iletilmesi, kilisenin yerel kültürel konum içerisinde yerel imanlılara en anlamlı gelecek şekilde kurulması, Mesih inancının insanların en derin ihtiyaçlarını karşılayacak ve dünya görüşlerinin içine işleyecek şekilde onların hem Mesih'i takip etmelerine hem de kendi kültürleri içinde var olmalarına olanak sağlayarak sunulmasıdır.*¹⁷ Yukarıda verilen tanımları oluşturan öğeler çok önemli, ve her biri evrensel kilisenin son 2000 yıllık tecrübelerinin sonucunda doğmuştur. Bunları teker teker açıklamak başlı başına bir makale olacaktır. Bu makalenin asıl amacı, yerel kilisenin sadece organize anlamda yerel olmasından da öte Mesih inancının günümüz Türkiye'sinde nasıl anlaşılıp, anlatılıp, yaşanabileceğiyle ilgilidir.

Başlığından da anlaşılacağı gibi sadece bir başlangıçtır. Bir çok konuda cevap vermek yerine sorulması gereken soruları açığa çıkarmayı amaçlayan bir yazıdır. Amacım insanlara kabul edilmesi gereken dogmatik bir fikir sunmak yerine, Mesih inancının toplumumuzda en derinden etkin bir şekilde yaşam değiştiren bir inanış olarak yaşanabilmesi için neden bir Türk Teolojisine ihtiyaç olduğu ve böyle bir teolojinin nasıl olabileceği üzerine temel fikirler sunmaktır. Umarım okuyucu da bu kısa çalışmayı sadece ulaşılması gereken bir amaca dikkat çeken ve kat edilmesi gereken yola ilişkin bir-iki fikir sunan ve okunmaya değer bir yazı olarak görür. Amacımın sadece Türk kiliselerini geliştirmek ve bizlerin bilinçli olarak kiliselerimizi sağlam temeller üzerine kurmamız gerektiğini vurgulamaktır. Bunu yapabilmek için, içinde bulunduğumuz konumu ve bildiklerimizi yeniden sorgulamalı ve onların en temel ve saf anlamlarını

bulmak zorundayız. Kutsal Kitap'ın ne dediğini en derinden anlamalı ve bulacağımız Tanrı öğretisini kendi koşullarımıza getirmeliyiz. Mesih inancının Türk toplumuna derinden değişiklik getirmesinin tek yolu Türklerin Tanrının mesajını yürekten anlamaları ve kültürleriyle bir köprü kurmalarıdır. Türk kilisesi yenidir ve yabancı misyon temelleriyle başlamıştır. Yabancı müjdecilerin getirdiği mesajı ve formu kabul etmiştir. Ancak insan kültürel bir varlıktır. Müjde mesajının iletilmesinde kültürler arası alış veriş de söz konusudur. Bizlerin yapması gereken bize verilen mesajın ne kadarının getirenin kültüründen, ne kadarının Kutsal Kitap'tan olduğunu bulmaktır, daha doğrusu en gerçek gerçeği. Ondan sonra atılması gereken adım ise kendi kültürümüzde – gerekirse kültüre karşı gelerek veya sıkıca kucaklayarak – bu gerçeği yaşamamızdır. Sadhu Sundar Singh adındaki ünlü Hintli müjdecinin Mesih inancını Hindistan gerçeğinde anlamak, anlatmak ve yaşamak isteğini Hintlilere 'bir Hint kasesinde Yaşam Suyu'nu vermek' diye adlandırdığı gibi, bu makale ve bu makaleyle ulaşılmak istenen şey de 'bir Türk bardağında Yaşam Suyu'nu' kendi toplumumuza sunmaktır.

Doğru hareket noktaları

Kesinlikle Batı düşmanlığı olamaz: Bir çok Asyalı ve Ortadoğulu politik görüşlerini ve ezilmişliğin hassasiyetlerini Hıristiyan inancına aktarıp uygun bir teoloji arama amaçlarına transfer etmişlerdir. Bu makale kesinlikle ve kesinlikle "Yankee Go Home" duygusuyla tetiklenmemiştir, ne de böyle bir başlangıç herhangi bir yerel teoloji arama amacının temeli olabilir. Her ne kadar makale genelinde özellikle Batı kilisesini eleştiriyor gibi görünse de bunu bir batı düşmanlığıyla yapmamaktadır. Ülkemizde bizimle beraber omuz omuza çalışan yabancı kardeşlere sonsuz minnettarım. Bana ilk müjdeyi verende beni yetiştiren yabancı kardeşler olmuştur.

Kültürel farklılıklar: Uygun bir teoloji arama isteğimiz sadece ve sadece ülkemizin başkılığından kaynaklanan, dışarıda üretilmiş fikirlerin veya hiç sormadığımız soruların cevaplarının bizlere aktarılmasına karşı çıkmakla başlar. Bu bir baş kaldırış değil de ülkemizin ve ülkemiz insanının farklı sosyo-ekonomik ve kültürel yapısını ve bizlerin sorduğu soruların ve bizlerin sorunlarının, öğrenme tarzlarının, dünya görüşlerinin öteki ülkelerle farklı olduğunu görmek ve kendi sorunlarımızın, sorularımızın, kültürümüzün ihtiyaçlarının Kutsal Kitap'ta kendimiz tarafından aranması gerektiğini vurgulamaktır. Amaç Mesih inancının Türkiye koşullarıyla en derinden bağlantı kurması ve en derinden yaşanmasıdır. Amaç Mesih'i Kurtarıcı ve Rab olarak kabul eden bir Türk'ün, bir Türk olarak, Türk toplumunda İsa'yı takip etmesidir. ◆

Kısaca: Eski Antlaşma'nın Ölüm Anlayışı

Derek Kidner¹⁸

Eski Antlaşma'nın çok yönlü bir ölüm anlayışı var: ölüm sadece bir anda meydana gelen fiziksel bir olay değil, hayatla mücadele eden her şeyi kapsayan geniş bir alandır. Fiziksel ölümü bu alanın ortası olarak kabul edersek, öte tarafı esrarengizlikler içinde saklı (ama RAB'in gözlerine açık, Özd. 15:11) ve Şeol ["Ölümler Diyarı"] ile Abaddon ["Yıkım"] gibi terimlerle tanımlanan Yer'in derinliklerindeki ölümlerin ikametgâhıdır. Ama bu alanın beri tarafı da var. Ölüm – hastalık (örneğin, Mez. 116:3), felaket (Yas. 30:15) ve her şeyden önce, günah (Yar. 2:17) ile – gölgesini yaşayanlara düşürmektedir. A. R. Johnson'ın* söylediği gibi, "en iyi şartlar altında 'hayat,' bütün bolluğuyla yaşanan hayattır ve bunun tersine, hayatta çekilen herhangi bir zayıflık, 'ölümün' bir şeklidir.

**Studies in Old Testament Prophecy*, ed. H. H. Rowley (1950), s. 98

“Kilisenin dünyaya yönelik görevi, çevredeki kişilere bir belirti ve bir çağrı olmak üzere, hakiki insanlığı sergilemektir.”

(N. T. Wright, *The Challenge of Jesus*, s. 188)

DÖNÜM NOKTALARI

Mark Noll'un *Turning Points* adlı eserinden özetlenmiştir.

Kadıköy Konseyi: "Şizofren bir İsa mı?"

"23 Mayıs 451'de Doğu Roma İmparatoru Marcian, piskoposlardan oluşan ekümenik bir konsey topladı. Taraflar arasında sürüp giden çatışmaları sonlandırmayı ve gerçek inanç ilkeleriyle ilgili kalıcı bir anlaşma sağlamayı umuyordu. Konsey, İstanbul Boğazı'nın karşı kıyısında, Marcian'nın başkenti olan Konstantinopolis'in karşısında bulunan Kadıköy'de toplandı. Konseye 520 piskopos katıldı; bunların dördü hariç, hepsi Doğu Roma İmparatorluğu'ndandı. 8 Ekim'de başlayıp 10 Kasım'a kadar art arda yapılan elli toplantıdan sonra Konsey, toplanmasının amacı olan hayati soruya tatmin edici bir yanıt getirmeyi başardı. Soru, kilisenin dördüncü yüzyılda gerçekleştirdiği konseylerin (özellikle 325'te İznik'te ve 381'de Konstantinopolis'te toplanan konseylerin) mirasıydı. Her iki konseyin de tutarlı şekilde onayladığı bir soruydu: İsa'nın tanrılığı. Yanıt, 'Tanrı'dan Tanrı' ve 'Baba'yla aynı öze sahip'. Ama bu açıklamalar yeni sorunlara yol açtı. Eğer İsa tümüyle ilahi bir yapıya sahip idiyse nasıl insan olabilirdi? Ve eğer İsa hem ilahi yapıya sahip ve hem de insan idiyse, insan yanıyla ilahi yanı nasıl bir arada varolabilirdi?"

Kadıköy Konseyi'nin bu sorulara yanıtı, geride bıraktığımız yüzyılların sorgulamalarına tümüyle dayandı –İsa, 'iki doğaya sahip tek bir kişi'ydi. (66)

Bu önemli sonuçtan önce İsa'nın insan yanının ilahi yanıyla ilişkisini açıklamaya yönelik değişik girişimlerde bulunuldu. Örneğin Apollinarius, İsa'nın insani bir cana sahip olduğunu kabul etmiyordu. Ona göre İsa, insan bedeninde ilahi cana sahipti. Bu görüşe göre İsa'nın iki değil, tek bir doğası vardı. Buna karşı Hataylı Theodore, İsa'nın iki doğaya sahip olduğunu söyledi. Konstantinopolis piskoposu Nestorius, Theodore'la aynı fikirdeydi; ona göre Meryem Tanrı'yı rahminde taşımadı. İsa'nın insan doğası, ilahi doğasından ayrı görülmeliydi. İskenderiyeli Kiril buna itiraz ederek Nestorius'un, iki kişiliğe sahip 'şizofrenik' bir İsa yarattığını ileri sürdü.

Bu tanrıbilimsel kavga yıllarca sürdü; özellikle Antakya ve İskenderiye arasında. Konstantinopolis bu kavgada bir Antalya'yı, bir İskenderiye'yi destekledi. Sorunu çözmek için 431'de Efes'te yeni bir girişim başlatıldı; ama sonuç alınamadı ve her iki taraf da öbür tarafı aforoz etti!

Sonunda Roma piskoposu I. Leo'ya başvuruldu. "Roma piskoposu olarak Leo'nun herhangi bir olaydaki tutumu, Roma'nın veya Batı'nın Hıristiyan öğretilerine geleneksel yaklaşımını yansıtır. Roma'nın, ya da Batı'nın düşünce yapısı somut, pratik ve yasal bir özellik taşıırken Doğu'nun düşünce yapısı soyut, duygusal ve tahminlere açık özellikteydi. Roma dünyası Latince'yi, Doğu'ysa Grekçe'yi kullanıyordu. Beşinci yüzyıla gelindiğinde Batı'nın doktrinsel formüllere büyük önem verdiği açıkça görülmeye başladı. Çünkü batılılar bu doktrinsel formüllerin tartışmaları sonlandırdığını, çetrefil sorulara yanıt verdiğini görüyorlardı. Doğu'da tam tersi oldu. Onlara göre, doktrinsel formüller, daha geniş çaplı, daha derin ve daha anlamlı tanrıbilimsel kurguları kışkırttı. Bu nedenle Leo'nun, daha çok Doğu'ya ait ve Mesih'in doğasıyla ilgili olan tartışmalara müdahale etmesi, sadece başka bir kanı getirmekle kalmayacaktı, kritik bir konuya çok farklı bir düşünce yapısı da getirecekti". (73-74)

Leo, 440-461 yılları arasında Roma'da papalık görevini yürüttü. Becerisi, ciddiyeti ve Kutsal Kitap ile kiliseye içten adanmışlığı nedeniyle "Büyük" lakabıyla anıla geldi. Batı Hun İmparatoru Atilla'nın ordusu 451'de Roma'ya saldırdığında, Roma devlet yönetimindeki yetki ve kararlılık eksikliğini gören I. Leo hiç beklemeden imparator Atilla'yla ateşkes ve barış görüşmelerini başlattı.

Leo, Mesih'in kimliğini konu alan Mesihbilim (Christology) sorununda açık bir tavır sergiledi: İsa, iki doğaya ve tek bir kişiliğe sahipti. Leo, İsa'nın insan yanının, kurtuluş umudunu doğrudan etkilediğini gösterdi: "Günahın lekeleyemediği, ölümün mezarda tutamadığı kişi, bizim insan doğamızı kendisi için

benimsemesiydi, günah ve ölüm yenilemezdi." Leo'nun konuyu açıklayış biçimi, Mesih'in bedensel ve kişiliksel teklifini, sahip olduğu iki doğanın farklılığını önemle vurguluyordu: "Bu tek ve aynı Mesih...birbirine karışmayan ve değişikliğe, ayrılığa veya bölünmüşlüğe izin vermeyen iki doğayla bize açıklandı. İki doğa arasındaki birlik, ikisi arasındaki farklılığı asla ortadan kaldırmaz... İki kişiye bölünmüş, ayrılmış değiller..." (75-76)

Bu açık ve kesin ifade, Mesih'in kişiliğiyle ilgili sorunu çözdü. Ama konuya ilişkin tartışmalara noktayı koyamadı. İsa'nın tek doğaya sahip olduğu inancı, Kıpti kilisede günümüze dek sürüp geldi. Kadıköy Konseyi, doktrinsel sorunu önemli ölçüde hallettiyse de Batı'yla Doğu arasında giderek büyüyen ayrılığı ortadan kaldıramadı. Kadıköy Konseyi'nde keskinleşen görüş farklılığı ve kilisenin yetkisi konusundaki düşünceler, Batı'yla Doğu arasında 1054'te patlak veren büyük hizipleşmeye yol açtı.

Kadıköy Konseyi'nden değerli dersler çıkarabiliriz. Bunlardan bir tanesi, Kutsal Yazılar'ın mutlak üstünlüğünü alçakgönüllülükle kabullenmektir. Kadıköy Konseyi'nin sonuçları İncil'deki ana temaları yansıtıyordu: İsa, tek ve bir bütündü; hem insan hem Tanrı'ydı, insan doğasıyla ilahi doğası birbirine karışmıyordu ve bu iki doğa uyum içinde bir kişide birleşiyordu. İşte Kadıköy Konseyi bunları övgüye layık bir temkinlilikle vurguladı. Beşinci yüzyıl entelektüellerini tatmin etmek için Kutsal Kitap'ın söylemediği şeyleri söylemeye çalışmadı. (77)

Diğer önemli bir ders de, Kutsal Kitap gerçeklerinin tercüme edilebileceğini gösterdi. Kadıköy Konseyi, Hıristiyan inancının, Eski Antlaşma'nın vahiyiyle biçimlenmiş olan Semitik dünyadan, Grek düşüncesi ve Roma'nın gücüyle biçimlenmiş olan Helenistik dünyaya geçişini ifade eden bir kilometre taşıdır. (78) Teknik ve tanrıbilimsel kavramların bir dilden diğer bir dile çevrilmesiyle kalınmadı; Kutsal Kitap gerçekleri, Yahudi kavram dünyasından Helenistik kavram dünyasına doğru biçimde tercüme edilebildi.

Son olarak, Mesih'in insan yanının tümüyle ortaya çıkarılması, kilisenin düzenli olarak içine düştüğü bir hatayı da düzeltiyor: Bu hata, Tanrı'da yaşama dünyada yaşam arasındaki organik bağlantıyı görememektir. Bu hata, İsa'nın gerçekten insan oluşunun neler sağladığının değerini küçümsemeye yöneliktir: beden, doğal şeyler, günlük yaşam uğraşları, sıkıntılar ve acılar. İsa, dünyasal yaşamın bir parçası olmakla dünyayı onurlandırdı. Tanrı'daki yaşama dünyadaki yaşamın bütünlüğünü gözler önüne serdi. Kadıköy Konseyi'nin konuyu açıklayış biçimi, bize bu gerçeği hatırlatır. ♦ (Ken Wiest, Chuck Faroe; Çev: Ali Şimşek)

Pederin bu kadar belirgin konuşmasını daha önce görmemişim!

Müjdeleme Öğütleri

Larry Moyer'den özetlenmiştir

Müjdeleme yaparken en büyük ihtiyacımız, Müjde'yi açıklıkla bildirebilmek.

Kutsal Kitap'ı oluşturan 66 bölümün hepsinden paylaşmaya çalışmayın.

İsa'nın bedel olarak ölmesi ve O'nun dirilmesini ön planda tutun.

Kurtuluş ile sonuçlanan imanın doğasının *İsa'ya güven* olduğunu vurgulayın.

Müjde'yi bildirdikten sonra, muhatabınızın söylediğiniz şeyleri anladıklarını doğrulamak için, duydukları mesajı size tekrar anlatmalarını isteyin.

Müjdelemenin yol açtığı reddedilme problemiyle nasıl baş edebiliriz?

İnsanların sizi değil, mesajı reddettiklerini unutmayın. Bu mesaj insanların gururuna dokunuyor.

Kişinin reddetmesinin ötesindeki probleme bakın: O kişi kayıptır.

Böyle kişiler için dua edin – hararetle dua edin. Pavlus'un müjdelemeye ilişkin duaları edin: Müjde'ye "açık kapılar" (Kol. 4:3), Müjde'yi açıklıkla bildirebilme yeteneği (Kol. 4:4), cesaret (Ef. 6:19) ve Müjde'nin hızlı yayılıp yüceltilmesi (2. Sel. 3:1).

Bir hata yaparsanız, bu hatadan çıkarabileceğiniz dersi çıkarın ve müjdelemeye devam edin.

Teşvik alın. Bir kişi dinlediği Müjde mesajına sertçe karşı çıkarsa, bu tepki sık sık Kutsal Ruh o kişinin vicdanını rahatsız ettiği anlamına gelmektedir.

Müjdelemenin en önemli yönü duadır. Müjde'yi etkili kılmak Tanrı'nın işidir. Bunun farkında olarak duayla Tanrı'nın bunu yapmasını isteyin. ♦ (Ken Wiest, Chuck Faroe)

Ruhsal Danışmanın Danışmanı

Sonu gelmeyen 'kutsallık' arayışında verilmesi gereken kararlar:

"Mücadele edeceğim. Tutsaklığa götüren şeylerden uzak kalacağım."

"İsa Mesih'i her zaman seveceğim."

"Başkalarının kendimi ve günahlarımı görmeme, günaha götüren alışkanlıklarına 'hayır' dememe yardım etmelerine müsaade edeceğim."

"Dürüst olacağım; en basit olaylarda bile yalan söylemeyeceğim."

"Tanrı'nın düşüncelerini ve bilgeliğini izleyeceğim."

"Düşüncelerimle düşünce aşamasında mücadele etmekten geri kalmayacağım."

"Tanrı korkusundan zevk alacağım." ♦ (Ed Welch'ten derlenmiştir. Çev: Ali Şimşek)

Neden Yazmayalım ki?

Soner Tufan

Yazmak cidden yaşananları ya da biriktirilenleri kalıcı kılmak mıdır? İnsan yazarsa ne olur? Yazmazsa ne olur? Hem niye yazalım ki? Onca teknolojik gelişme varken. Alırım bir kamera kalıcı olmasını istediğim her şeyi çeker, ölümsüzleştiririm. Yazmak zaten belirli bir tabakanın etkinliği değil mi?

Cidden öyle mi? Yalnızca belirli bir zümre mi yaza(bili)r? Yoksa kim olursa olsun, ne iş yaparsa yapsın isteyen herkes yazabilir mi?

Hele bizim gibi Türkiye’de kilisenin ilk turfandalarından olan imanlıları için yazmak çok daha hayatidir. Çünkü her ne kadar bizim için yaşadıklarımız oldukça olağan, normal ve şaşırtıcı olmasa bile, sonraki nesiller için tarihin tanıkları olacak bilgilerdir. Sahip olduklarımızı küçümsemeden kaleme, ya da tuşa sarılmamız geleceğimize yapacağımız en önemli iyiliklerden biri olacaktır.

Neler yazabiliriz? Her şey, öykü, roman, anı, öğretiş kitapları, gezi kitapları, mesleğinizle ilgili kitaplar, her şey.. kendimizi yakın bulduğumuz ve beğendiğimiz her hangi bir türde kalem koşturabiliriz.

Ülkemizde olması gerekenden daha çok yayınevi var. Olması gerekenden çok da kitap. Çokluk aynı konular üzerinde öbeklenmişlikten kaynaklanıyor. Müjdelemeyle ilgili onlarca kitap varken savunma içerikli kitaplar neredeyse yok gibidir. Doğrudan imanlılara yönelik olarak hazırlanmış kilisede hizmet etmekle ilgili, kilise kurmakla ilgili, ya da bir Mesih inanlısı olarak yaşamının avantaj ve zorluklarıyla ilgili kitaplar yoktur. Türkiye’deki kadınlar, gençler ve çocuklarla ilgili kitaplar yoktur. Hıristiyanlıkla ilgili olarak yansız olarak ansiklopedi bilgilerinin verildiği, herkes tarafından okunacak kitaplar yoktur.

Geçtiğimiz aylarda yayıncılar toplantısı yaptığımızda bunlar üzerinde ciddi olarak durmuştuk. İncelenen 300 kitap arasında üçte biri kapsayan tanrıbilimsel ve öğreti kitapları göz doldursa da herkes tarafından okunacak bir sistematik teoloji gibi ekmek niteliğindeki çalışmalar bizde yoktur. Hemen hemen hepsi belirli grupların yorumlarına dayalı kitaplarıdır. Tabii ki olacaktır ama elde herkesçe kullanılacak katı yiyecek niteliğinde kitaplar yokken bunca çeviri neden?

Halen bir kutsal kitap sözlüğü, el kitabı ve atlası yoktur. Ama müjdelemekle ilgili 70 tane kitap vardır. Ve biz halen tam olarak nasıl etkili olarak müjdeleyeceğimizi öğrenmedik o kitaplardan.

Ülkemizde sadece üç yayınevinin çıkardığı kitap sayısı 650’den fazla iken bunlar arasında Türkçe olarak yazanların sayısı bir elin parmaklarının sayısını geçmemektedir. Neden romanlarımız ve öykülerimiz yok?

Yazacak şeyimizin olmamasından dolayı mı? Hayır ihtiyacımız olan sadece bu amaçla oturup girişimde bulunmaktır.

Yazmada güçlü kalem olabilmenin önemli ölçütü yazacak güçlü bir şeyimizin olmasıdır. Bizim yazacak çok güçlü mesajlarımız var.

Yazmak bir ifade biçimidir. Bilgi birikiminin sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için, kalıcılığının sağlanması ve sınıflandırılması için mutlaka bu yöntem kullanılmalıdır.

Yazmanın %95’i ter, kalamı yeteneğidir. Öyleyse yazmanın üç ayağına dikkat etmeliyiz. Bunlar edebiyat, dil bilgisi ve kompozisyonudur. Öyleyse biraz okuma ve yazmaya aşına olmaya gayret edelim. Hem dünya klasiklerinden, hem yerli eserlerden kendimize bir seçki yaratıp bir edebi tadın ne olduğunu öğrenelim.

Hepimiz Türkçe’yi konuşuyoruz, ama hepimizi Türkçe’yi bilmiyoruz. Oturup dilbilgisini, noktalamayı öğrenelim. Düzenli olarak okuyalım ve sözlükle kendimizi destekleyerek kelime hazinemizi zenginleştirilelim.

Biraz da kompozisyon üzerinde durursak eminim ki yazmanın üçlemesine sahip oluruz. İşte o zaman kalem ve kağıt bizleri korkutmaz. O zaman temelde iletme kaygısıyla birikimimizi ortaya koyabiliriz.

Edebiyat bir bütün olarak, insanda bir estetik beğeni çizgisi oluşturmayı ve geliştirmeyi, dili – sözlü ve yazılı olarak – etkili ve doğru kullanma becerisi kazandırmayı amaçlar.

Bu, içine okuma alışkanlığını, zevkini, beğenisini ve okuma sabrını da sokar.

Edebiyat yaşama dayalı olmalıdır. Yazılanların da yaşamın içinden çıkması beklenir. Yazma eğitiminin troykası diyebileceğimiz, edebiyat, dilbilgisi ve kompozisyon bilgi birikimi gerektiren üç alandır.

Bu kendi içinde okuma eğitimi, yazma eğitimi, konuşma ve dinleme eğitimini içerir. Öte yandan, okuma, yazma, dinleme ve konuşma eğitimini kapsayan kompozisyon eğitiminin özelliği, uzun sürede oluşturulup geliştirilen, kalıcı ve sürekli etkileri olan, belli bir estetik beğeni ve zevk oluşmasını sağlayan, beceri kazandırmaya yönelik, günlük yaşamda daha çok başvurulan (dilekçe, özgeçmiş, istifa ya da mektup yazmak, konuşma yapmak, mülakat sınavlarına girmek...), dolayısıyla yaşantısal yanı çok daha güçlü bir eğitim olmasıdır. Buna karşılık kompozisyon eğitimi, eğitim hayatımızda, müfredatta ve ders pratiğinde, en az zaman ayrılan, klasik konuların ötesine pek geçilemeyen, diğer derslerde yetiştirilemeyen konuların tamamlanması için uygun zaman olarak görülen, öğretmenlerin pek severek uygulamadıkları, öğrencilerin ise katılmada ve uygulamada en çok sıkıntı çektikleri eğitimidir.

Bu nedenle, edebiyat ve kompozisyon, en genel anlamıyla yazma genelde bizim için sıkıcıdır. Yapılması zordur, bazıları için matematik gibidir. Biz yazmaktansa konuşmayı daha çok severiz.

Madem ki eğitimle bu iş olur, o zaman kuşanmalıyız donanımımızı.. Sonra hazinemizi başkalarıyla paylaşabiliriz. Böylece dilimiz de, kültürümüz de daha zenginleşecektir. İncancımız da içimize sinecek, hayatımızın bize ait bir parçası olacaktır.

Nitelikli eserler çıkacak, belki o zaman bizler daha çok okuyacağız. Çocuklarımıza ve gelecek nesle bunları aktarabileceğiz. Yazalım çünkü yazmak cidden ihtiyacımız olan şeydir. Hepimiz yazabiliriz. Deneyelim, yine deneyelim. Ne kadar çok yaşam varsa o kadar çok paylaşılacak konu vardır. ♦

Kutsal Kitap'ın Türkçe Çevirisi

Ali Şimşek

ÇEVİRİ DİLİNE İLİŞKİN YENİ YAKLAŞIMLAR

Kutsal Kitap çevirisinde karşılaşılan sorunlardan biri de çeviri diliyle özgün dil konusundaki yanlış görüşlerdir. Bu nedenle çevirmenler öncelikle doğru yaklaşımı benimsemelidir. Nedir bu yaklaşım? Özgün dillerin kutsal, göksel diller olmadığı kabul edilmelidir. Dilinizin de yeterli olduğuna inanmalısınız.

HER DİLİN ÜSTÜN NİTELİKLERİ VAR.

Bu ne demektir? Her dilin kendine özgü bir karakteri var: sözcük yapısı, sözcük türetimi, sözcüklerin dizilişi, cümleciklerin bağlanması vs. Her dilin zengin olduğu bir alan var. Kimileri ziraatla ilgili, kimileri avcılıkla kimileri dokumacılıkla ilgili alanlarda daha zengin bir anlatıma sahip. Bazı diller kinayeli, mecazi ve renkli tasvir anlatıma açıkken kimileri değildir. Birçok dil edilgen çatıyı kullanmazken bazı diller sık sık kullanır.

ÇEVİRİ MESAJINI ETKİLİ BİÇİMDE İLETMEK İÇİN DİLİN ÖZELLİKLERİNE SAYGILI OLMALİYİZ.

Dilde bazı özelliklerin yokluğundan sürekli yakınmaktansa dilin sahip olduğu özellikleri sonuna dek kullanmak daha geçerli bir çözümdür. Örneğin, Güney Amerika ülkelerinden birinde çevirmen dili öyle zorladı ki, dilde olmayan pasif (edilgen) çatıyı kullanmakta ısrar edince kendinden başka hiç kimsenin anlamadığı bir çeviri çıktı ortaya.

BİR DİLDE İFADE EDİLEN BİR DÜŞÜNCE BİR BAŞKA DİLDE İFADE EDİLEBİLİR.

Özgün dillerde olan bazı sözcük ve ifadelerin çevirisinde özel güçlüklerle karşılaşılabilir. Örneğin kar yağmayan, karın bilinmediği bir dilde “kar gibi beyaz “ dersiniz kim anlayacak? Ya buna yakın bir sözcük seçeceksiniz, örneğin buz ya da kırağı gibi. Ya da tamamen farklı bir nesne seçeceksiniz. “Mantar kadar beyaz” diyeceksiniz.

Bazı durumlarda özgün dilde aynı bazı sözcük oyunları yapılmış; bunu çeviri dilinde tekrarlamak her zaman mümkün değildir.

Örneğin Yuhanna İncil'inde 3:5-8 ayetlerinde geçen ruh ve yel sözcükleri Grekçe'de aynı sözcüklerdir: Pneuma. Böyle durumlarda yapabileceğimiz şey, bir dipnotla okuyucuya bunu açıklamaktır.

İÇERİĞİ KORUMAK İÇİN BİÇİM DEĞİŞMELİDİR.

Diller biçim açısından farklıysa (ki onları farklı kılan bu zaten), mesajın içeriğini korumak için çevirmen biçimi değiştirmek zorundadır. Örneğin Markos 1:4'e bakalım. Grekçe burada "tövbe vaftizi" şeklinde bir isim cümlecisiği yer alır. Kelime kelime çevrildiğinde özgün metnin anlamını çıkarmak zordur. Ortalama okuyucu, vaftizle tövbe arasındaki bağı kurmakta zorlanır. Daha önemlisi, dillerin çoğu olayları (ki hem tövbe hem vaftiz birer olaydır) fiille anlatır. Dolayısıyla ifademiz yeni çeviride, "tövbe edip vaftiz olmak" biçimini aldı.

ÖZGÜN DİLE İLİŞKİN YENİ YAKLAŞIMLAR:

İbranice ve Grekçe, bütün güçlü ve zayıf yanlarıyla diğer dünya dillerinden farklı değildir. Ne göksel dillerdir, ne de Kutsal Ruh'un kullandığı dildir. Bu dillerin gerçek değerini keşfetmek için geçerli olan üç temel tanrıbilimsel uygulamayı anlamak gerekir:

1. Kutsal Kitap'ın dilleri diğer doğal diller kadar sınırlıdır. Unutmamak gerekir ki bu dillerin kullandığı birçok ifade, kullanıldıkları kültür, coğrafya ve tarihi dönemine aittir. Bugün herhangi bir konuyu anlatırken nasıl ki bazı sözcükleri özel anlamlarda kullanıyorsak, Kutsal Kitap yazarları da aynı şeyi yaptılar. Yeni sözcükler icat etmediler; var olanları kullandılar.
2. Kutsal Kitap yazarları, anlaşılacaklarını umarak yazdılar. Herhalde biraz da orta çağ kilisesinin tutumundan olacak, yüzyıllarca insanlar Kutsal Kitap'ın okunup anlaşılma için yazıldığını unutmışlardı. Nitekim Today's English Version gibi çeviriler çıktığında kimileri bunları Kutsal Kitap olarak kabul etmekte zorlandılar. Neden? Çünkü okunduğunda anlaşılıyordu. Kutsal Kitap yazarları ilk yazdıklarında o günün geçerli konularını ve olaylarını göz önüne alarak yazdılar.
3. Çevirmen, yazarın anlatmak istediğini anlamalı ve çevirisinde bunu vermelidir. Çok açık bir ifade değil mi? Ama bazen o kadar da açık şekilde anlaşılıyor. Bazıları Grekçe metnin anlamını çözmek için önce Aramice'ye gidip İsa'nın ne demek istediğini öğrenmeli, sonra da Grekçe'yi çözmeliyiz diyorlar. Örneğin, Luka kitabını Grekçe yazdığında okuyucusuna ne demek istedi? Eğer doğru ve sadık bir çeviri yapmak istiyorsak, esas sorulacak olan soru bu. Çevirmen, Kutsal Kitap yazarının ne arkasında kalmalı, ne de önünde gitmeli. Onun koluna girip onu anlamaya, ve söylediğini kendi okurunun anlayacağı şekilde vermeye çalışmalıdır.

ÇEVİRİDEKİ YENİ YAKLAŞIMIN SONUÇLARI:

Yeni çeviri anlayışının sonuçlarını görmek için Romalılar Mektubunun 1:1-7 ayetlerini ele alacağız. Bu ayetlerin Eski ve Yeni çevirideki durumunu karşılaştıracacağız.

ESKİ ÇEVİRİ:

Eski çeviri biçim açısından Grekçe'yi ve sözcük kategorilerini yüzde yüz korumuşa benziyor. Şunu demek istiyoruz: isimler isim olarak, fiiller fiil olarak çevrildi. Ortalama okuyucu için bu metin bazı zorluklar içeriyor: İki tire arasında verilen uzunca cümle daha başlangıçta öznenin kaybolmasına ya da yanlış anlaşılmasına neden oluyor. Grekçe'de çok sık karşılaştığımız "en" öneki eski Türkçe çeviride genellikle----de diye çevrildi. Örneğin, Rab'de, Allah'ta vs, Onda vs..İngilizce en eski çevirilerden biri olan RSV'de bile bu ne kadar katı davranılmadı. Bazı yerlerde "in", gerektiği yerlerde "through"=aracılığıyla şeklinde çevrilebilmiştir.

Bir diğer nokta,"onun ismi için imana itaat olunmak üzere" ifadesidir. Yukarıda sözünü ettiğimiz edilgen çatının pek de uygun olmayan ve anlamı alabildiğine kapalı kılan bir kullanımıyla karşı karşıyayız.

"Aslında bütün milletlerde" diye başlayan kısım, "imana itaat olunmak üzere..."nin fiilidir ve öyle çevrilmelidir; "ismine itaat olunmak üzere" ifadesi kapalı ve cümlenin diğer kısımlarıyla zor ilişkilendirilebilir. ♦

NOTLAR:

Ahlak Bilimi: Hıristiyanların Savaşa Yaklaşımı

¹Jim Glass 2001-2003 yılları arasında A.B.D. hava kuvvetlerinin Ankara'da Protestan askeri pastör olarak görev yaptı. Fort Worth, Texas'taki Güneybatı Baptist İlahiyat Fakültesi'nde doktoraasını yaptıktan sonra orduya dönmeden önce hem Alabama eyaletindeki iki üniversitede ilahiyat ve felsefe dersleri veriyor hem de bir yerel bir toplulukta pastör olarak hizmet etti.

²Samuel Huntington, *Clash of Civilizations and the Remaking of World Order* (New York: Simon & Schuster, 1996).

³Robert G. Clouse, "A Brief Survey of Christians and War;" *War: Four Christian Views* (InterVarsity Press: Downer's Grove, 1991), 11-12.

⁴Hippolytus, *Apostolic Tradition* 16:17-19, <http://www.bibletexts.com/terms/war.htm#hippolytus>

⁵War, 14.

⁶a.g.e.

⁷Aziz Thomas Aquinas, *Summa Theologica*, Bölüm II, Soru 40 (Benziger Bros. baskısı, 1947), <http://ethics.acusd.edu/Books/Texts/Aquinas/JustWar.html>.

⁸Michael Walzer, "Moral Judgment in Time of War;" Richard A. Wasserstrom (ed), *War and Morality*, (Wadsworth: Belmont, CA, 1970), 60.

⁹İncil-Müjde; Yeni Yaşam Yayınları 2001

¹⁰Robert L. Holmes, "A Time For War? Augustine's 'just war' theory continues to guide the West,"

<http://www.christianitytoday.com/ct/2001/138/55.0.html>.

¹¹İsviçre Kardeşler mezhebinin bir konseyi tarafından 24 Şubat 1527 tarihinden kabul edilen Schleithem İnanç Bildirgesi, Çev: J. C. Wenger, <http://www.reformedreader.org/cc/scf.htm>

¹²Menno Simons, "A Reply to False Accusations;" *The Complete Writings of Menno Simons*, çev: L. Verduin ve ed: J. C. Wenger (1956); Arthur F. Holmes (ed.), *War and Christian Ethics* (Baker: Grand Rapids, 1975), 185-6'da alıntılanmıştır.

¹³Myron S. Augsburger, "Christian Pacifism," *War*'da, 93.

¹⁴John Kelman, *War and Preaching* (New Haven: Yale University Press, 1919), 138.

Galatyalılar Serisi

¹⁵Bu serinin kaynaklarının çokluğu nedeniyle, her bölümden kaynakların bir kaç tanesi verilecektir:

Alan R Cole, *Galatians* (Leicester, England: InterVarsity Press; 1996)

Richard N. Longenecker, *Galatians: Word Biblical Commentary* (Dallas, Texas: Word Books; 1990)

Bir Türk Teolojisine Doğru

¹⁶Ziya Meral; Filipinler'de yüksek lisans seviyesinde 3 yıl teoloji okumuş, Ürdün, Çin, Hindistan, Nepal gibi bir çok Asya ve Ortadoğu ülkelerinde araştırmalarda bulunmuş ve kilise hizmeti yapmıştır. Şimdi London Bible College'de okumaktadır.

¹⁷Dr. Roy Rosdale'in 'Uygunlaştırma' adlı yayınlanmamış ders notlarından alınmıştır

Eski Antlaşma'nın Ölüm Anlayışı

¹⁸Derek Kidner, *Proverbs* (Leicester, İngiltere: InterVarsity; 1964),s. 55-56.